

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14.07.1994, sp. zn. 4 To 82/94, ECLI:CZ:VSPH:1994:4.TO.82.1994.1

Číslo: 5/1995

Právní věta: Je-li třeba vyšetřit duševní stav svědka (§ 118 tr. ř.), postačí zásadně přibrání jednoho znalce - psychiatra.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 14.07.1994

Spisová značka: 4 To 82/94

Číslo rozhodnutí: 5

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Důkaz znalecký, Svědci, Vyšetření duševního stavu

Předpisy: 141/1961 Sb. § 118

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

K stížnosti krajského státního zástupce v Ústí nad Labem Vrchní soud v Praze zrušil usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 6. 5. 1994 sp. zn. 28 T 10/94 ve výroku, jímž byla věc vrácena podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. státnímu zástupci k došetření, a Krajskému soudu v Ústí nad Labem uložil, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

U Krajského soudu v Ústí nad Labem byla podána obžaloba na obviněného R. G. pro trestný čin znásilnění podle § 241 odst. 1, 2 písm. b) tr. zák. a pokus dalšího trestného činu znásilnění podle § 8 odst. 1, § 241 odst. 1, 2 písm. b) tr. zák.

Trestná činnost obviněného spočívala v tom, že dne 27. 9. 1993 kolem 19.00 hod. v Jablonném v Podještědí, v podnapilém stavu, při doprovodu své neteře, nezletilé R. G., nar. 8. 11. 1980, do jejího bydliště, tuto dívku uchopil kolem těla, odnesl na přilehlou louku, ačkoli křičela, bila ho rukama a snažila se vyprostit, kde jí násilím obnažil dolní části těla, povalil na zem a přes její odpor a výzvy k zanechání tohoto jednání vykonal na ní soulož, ač mu bylo známo, že je nezletilá. Druhého skutku se pak dopustil tím, že dne 11. 10. 1993 v odpoledních hodinách v Jablonném v Podještědí tutéž nezletilou poškozenou v jejím bytě násilím obnažil na dolní části těla a přes její verbální projevy odporu se pokusil s ní vykonat soulož. Svůj záměr nedokončil, protože byl vyrušen matkou nezletilé.

Napadeným usnesením bylo rozhodnuto tak, že podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. se věc vrací

státnímu zástupci k došetření. Podle § 192 tr. ř. důvody vazby nadále trvají.

Požadavek na došetření spatřuje Krajský soud v Ústí nad Labem v tom, že orgány přípravného řízení nesprávně postupovaly při vyšetření duševního stavu poškozené nezl. R. G., neboť nebyli přibráni dva znalci z oboru psychiatrie. Podle názoru vyjádřeného v napadeném usnesení z ustanovení § 105 odst. 2 tr. ř. vyplývá, že při vyšetření duševního stavu je třeba vždy přibrat dva znalce psychiatrie.

Další závady přípravného řízení spatřuje krajský soud v tom, že nebyly odstraněny rozpory ve výpovědích svědků o okolnostech důležitých pro rozhodnutí.

Proti tomuto usnesení podal včas stížnost krajský státní zástupce v Ústí nad Labem. Napadené usnesení v části, v níž byla věc vrácena státnímu zástupci k došetření, považuje za nedůvodné.

Ohledně názoru soudu o nutnosti přibrání dvou znalců psychiatrů k vyšetření duševního stavu poškozené, které bylo provedeno podle § 118 tr. ř., uvádí, že soud zřejmě zaměnil vyšetření duševního stavu obviněného podle § 116 odst. 1 tr. ř. s vyšetřením duševního stavu svědka dle § 118 tr. ř. I když v usnesení o vrácení věci k došetření soud poukazuje na ustanovení § 105 odst. 2 tr. ř., lze uvést, že toto ustanovení cituje neúplně, neboť podle § 105 odst. 2 tr. ř. je nutno přibrat znalce vždy, jde-li o vyšetření duševního stavu (§ 116 tr. ř.), přičemž § 116 tr. ř. upravuje vyšetření duševního stavu obviněného, nikoli svědků. Z věty druhé § 105 odst. 2 tr. ř. lze tudíž dovodit argumentací a contrario, že k vyšetření duševního stavu svědka stačí přibrat znalce jednoho, což v trestní věci proti obviněnému bylo provedeno.

Další vady, pro které soud vrátil věc k došetření, lze podle názoru krajského státního zástupce odstranit při výslechu svědků v hlavním líčení. V závěru podané stížnosti je navrhopáno, aby v napadené části bylo usnesení krajského soudu zrušeno, a tomuto soudu uloženo, aby ve věci znovu jednal a rozhodl.

Vrchní soud v Praze z podnětu podané stížnosti přezkoumal správnost výroku napadeného usnesení, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a dospěl k závěru, že stížnost je důvodná.

K otázce přibrání znalce k vyšetření duševního stavu svědka Vrchní soud v Praze uvedl:

Jestliže jsou závažné pochybnosti, zda není u svědka, jehož výpověď je pro rozhodnutí zvlášť důležitá, podstatně snížena schopnost správně vnímat nebo vypovídat, je možno vyšetřit znalecky i duševní stav svědka (§ 118 tr. ř.). V průběhu trestního řízení vyvstala naléhavá potřeba vyšetřit duševní stav svědkyně, poškozené nezletilé R. G., jejíž výpověď je pro rozhodnutí v dané věci zvlášť důležitá. Posouzení a objasnění duševního stavu svědka je otázkou odbornou, a proto byl v trestním řízení přibrán znalec. Podle § 105 odst. 2 a contrario tr. ř. (toto ustanovení odkazuje, pokud jde o nutnost přibrání dvou znalců při zkoumání duševního stavu, jen na ustanovení § 116 tr. ř.) k vyšetření duševního stavu svědka postačí zásadně přibrání jednoho znalce psychiatra, nikoli znalců dvou, jak je tomu v případě znaleckého zkoumání duševního stavu obviněného.

Požadavkům stanoveným v zákoně na zkoumání duševního stavu poškozené (§ 118 tr. ř.) bylo v přípravném řízení vyhověno tím, že byl k trestnímu řízení přibrán znalec MUDr. P. K. - psychiatr dětské kliniky v Ústí nad Labem. MUDr. P. K. je znalcem zapsaným v seznamu znalců.

V další části rozhodnutí se Vrchní soud v Praze zabýval jinými důvody, pro které také shledal postup soudu prvního stupně, pokud vrátil věc po předběžném projednání obžaloby státnímu zástupci k došetření (§ 188 odst. 1 písm. e/ tr. ř.), nesprávným.